

HRVATSKA NARODNA BANKA

Uvođenje standarda ESA 2010 i statistika HNB-a

**Tomislav Galac, izvršni direktor
Sektor statistike**

24. listopada 2014.

Sadržaj

- Standard ESA 2010 – općenito

- ESA 2010 i ostale promjene u statistici HNB-a:
 - Monetarna i financijska statistika
 - Financijski računi i fiskalna statistika
 - Statistika odnosa s inozemstvom

- Zaključak - općenito

ESA 2010 – European System of Accounts 2010

- ❑ Europski sustav nacionalnih i regionalnih računa (ESA): metodologija EU-a za proizvodnju i transmisiju statističkih podataka o nacionalnim računima država članica
- ❑ Od rujna 2014.:
ESA 1995 (SNA 1993) → ESA 2010 (SNA 2008)
- ❑ Nositelji statistike u RH: DZS i HNB (Sektor statistike)
- ❑ Prva objava za RH:
DZS, 10. 9. 2014. / BDP 1995. – 2012.

ESA 2010 – regulativa EU-a

- Početak izvještavanja u EU-u = kraj rujna 2014.

- Regulativa:
 - *Uredba (EU) br. 549/2013* od 21. svibnja 2013. o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa Zajednice
 - *Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 724/2014* od 26. lipnja 2014. o standardu za razmjenu za dostavu podataka u skladu sa zahtjevima Uredbe (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji
 - *Provedbena Odluka Komisije 2014/403/EU* od 26. lipnja 2014. o odobravanju državama članicama odstupanja povezanog s dostavom statistike u skladu s Uredbom (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji

ESA 2010 vs. ESA 1995

- Glavne metodološke promjene:
 - uključivanje u BDP rashoda za istraživanje i razvoj i oružane sustave kao investicije te ilegalne ekonomije
 - vrijednost robe koja se uvozi/izvozi radi dorade isključuje se iz bruto robnog uvoza/izvoza (vrij. dorade ↑ uvoza/izvoza usluga)
 - detaljnija razrada mirovinskih shema, s transparentnim prikazom svih njihovih obveza
 - znatno poboljšano mjerenje financijskih usluga u BDP-u
 - poboljšano razvrstavanje institucionalnih jedinica u inst. sektore (“**sektorizacija**”) i u ekonomske djelatnosti

ESA 2010 vs. ESA 1995 – sektorizacija

Sektorizacija po ESA-i 1995:	Sektorizacija po ESA-i 2010:
Nefinancijska trgovačka društva	Nefinancijska društva
Javna nefinancijska trgovačka društva	Javna nefinancijska društva
Nacionalna privatna nefinancijska trgovačka društva	Domaća privatna nefinancijska društva
Inozemno kontrolirana nefinancijska trgovačka društva	Nefinancijska društva pod inozemnom kontrolom
Financijske institucije	Financijske institucije
Središnja banka	→ Središnja banka
Ostale monetarne financijske institucije	→ Društva koja primaju depozite osim središnje banke (Kreditne institucije)
Ostali financijski posrednici, osim osiguravajućih društava i mirovinskih fondova	→ Novčani fondovi
Financijske pomoćne institucije	→ Investicijski fondovi osim novčanih fondova
Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi	→ Drugi financijski posrednici
	→ Pomoćne financijske institucije
	→ Vlastite financijske institucije i zajmodavci
	→ Osiguravajuća društva
	→ Mirovinski fondovi
Opća država	Opća država
Središnja država	Središnja država
Regionalna država	Regionalna država
Lokalna država	Lokalna država
Fondovi socijalne sigurnosti	Fondovi socijalnog osiguranja
Stanovništvo	Kućanstva
Neprofitne institucije koje opslužuju stanovništvo	Neprofitne institucije koje služe kućanstvima
Inozemstvo	Inozemstvo

Holding društva,
 SPN-ovi...

ESA 2010 u monetarnoj i financijskoj statistici

- ❑ Biltenske tablice od A do G, objava 31. 1. 2015., rev. od prosinca 2010.
- ❑ Uvođenje ESA 2010 + ostala planirana unaprjeđenja:
 1. reklasifikacija institucionalnih jedinica u nove sektore
 2. prebacivanje kunskih pozicija imovine/obveza s valutnom klauzulom iz “kunske” u “deviznu” imovinu/obveze
 3. uključivanje novčanih fondova (NF) u sektor DMFI (sada su tu samo KI, tj. B, ŠB i SŠ)
 4. prva objava podataka o transakcijama sektora DMFI
 5. prva objava podataka o stanjima imovine i obveza investicijskih fondova osim novčanih fondova (IF)

ESA 2010 u financijskim računima

- Statistički pregled / Statistika fin. računa + Tablica I3, objava 28. 10. 2014., rev. od 2000.

- 1. reklasifikacija inst. jedinica prema ESA-i 2010
- 2. novi podsektor “vlastite financijske institucije i zajmodavci” – inicijalno dvadesetak identificiranih holdinga (nefin. poduzeća prema ESA-i 1995)
- 3. reklasifikacija “posebnih prava vučenja (SDR)” iz kapitala HNB-a u obveze HNB-a prema inozemstvu; alokacije i poništenja SDR-a postaju “transakcije”, a prestaju biti “ostale promjene u obujmu”
- 4. prva objava tromjesečnih financijskih računa od T1/2012.

ESA 2010 u statistici odnosa s inozemstvom

- ❑ Tablice H1-H19 – objava 31. 10. 2014., rev. od 2000.
- ❑ ESA 1995 → ESA 2010 = dio paketa BPM5 → BPM6:
 1. reklasifikacija inst. jedinica prema ESA-i 2010;
 2. ostale promjene BPM6 (uglavnom reklasifikacije):
neutralne u odnosu na saldo tekućega, kapitalnoga i
financijskog računa platne bilance;
 3. izuzeci: iseljenički transferi prestaju biti transakcije,
alokacije SDR-a postaju transakcije;
 4. SDR-i postaju inozemni dug HNB-a, a određeni dužnički
instrumenti sele iz izravnih u ostala ulaganja;
 5. promjene u prezentaciji: važne za statistiku stanja i
transakcije međunarodnih ulaganja.

Zaključak

- *Kod statistika odnosa s inozemstvom, državnih financija i financijskih računa usklađivanje sa standardom ESA 2010 provedeno je tijekom listopada 2014., a kod monetarne i financijske statistike provest će se do kraja siječnja 2015. Zbog toga će u razdoblju od studenoga 2014. do siječnja 2015. doći do privremene nekonzistentnosti različitih statistika HNB-a.*
- *U nekim statistikama HNB-a kvantitativni učinak ovih promjena bit će velik. Najveći utjecaj imat će novi tretman kunskih pozicija s val. klauzulom, potom reklasifikacija HAC-a i ARZ-a u podsektor središnja država, a zatim rekatégorizacija dužničkih instrumenata u inozemnoj pasivi ostalih financijskih posrednika iz izravnih u ostala ulaganja.*